

UNIVERSITAT DE BARCELONA

SOLEMNE INVESTIDURA DE
DOCTOR HONORIS CAUSA
al professor

John Brademas

Discurs de presentació de la professora
Mercè Vilanova

Desembre de 2008

UNIVERSITAT DE BARCELONA

SOLEMNE INVESTIDURA DE
DOCTOR HONORIS CAUSA
al professor

John Brademas

Discurs de presentació de la professora
Mercè Vilanova

Desembre de 2008

Entitat editora
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Rector
Dídac Ramírez Sarrió

President del Consell Social
Joaquim Coello

© Universitat de Barcelona
Edició: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona
Disseny de la col·lecció: Cesca Simón

Suport coberta: Rives Tradition
Suport tripa: Estucat mat ecològic
Família tipogràfica: Times
Motiu de la coberta: Jardí de la Universitat de Barcelona. Edici Històric (Detall)

Administració de la publicació
Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona
Adolf Florensa, s/n
08028 Barcelona

Aquest document està subjecte a la llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada de Creative Commons, el text de la qual està disponible a:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>.

ÍNDEX

Protocol de l'acte	5
Discurs de presentació de la professora Mercè Vilanova	11
Discurs del professor John Brademas (anglès).....	19
Discurs del professor John Brademas (<i>català</i>).....	29

PROTOCOL DE L'ACTE

*Investidura del professor John Brademas
com a doctor honoris causa*

1. S'entra en processó mentre el Cor de la Universitat de Barcelona interpreta el cant d'entrada.
2. El rector, Dr. Dídac Ramírez i Sarrió, explica l'objectiu de la sessió acadèmica.
3. El rector dóna la paraula al secretari general Dr. Jordi Garcia Viña, el qual llegeix l'acta del nomenament de doctor honoris causa a favor del professor John Brademas.
4. El rector invita la degana de la Facultat de Geografia i Història, Dra. Mª Ángeles del Rincón, i la catedràtica padrina, Dra. Mercè Vilanova, a anar a cercar el doctorand i acompanyar-lo fins al Paranimf.
5. Intervenció del Cor.
6. El rector dóna la benvinguda al professor John Brademas, el qual s'asseu al lloc que li ha estat reservat.
7. La catedràtica padrina llegeix el discurs en el qual presenta els mèrits del seu patrocinat.

8. El rector demana a la padrina i a la degana que acompanyin el doctorand a la presidència.

9. El rector pronuncia les paraules d'investidura:

«Pel Consell de Govern de la Universitat de Barcelona, a proposta de la Facultat de Geografia i Història, heu estat nomenat doctor honoris causa en testimoniatge i reconeixença dels vostres mèrits rellevants.»

«En virtut de l'autoritat que m'ha estat conferida, us faig lliurament d'aquest títol i —com a símbol— de la birreta llorejada, antiquíssim i venerat distintiu del magisteri. Porteu-la com a corona dels vostres mereixements i estudis.»

«Rebeu l'anell que l'antiguitat tenia el costum de lliurar, en aquesta venerada cerimònia, com a emblema del privilegi de signar i segellar els dictàmens, consultes i censures escaients a la vostra ciència i professió.»

«Rebeu també aquests guants blancs, símbol de la puresa, que han de servir les vostres mans, signes, uns i altres, de la distinció de la vostra categoria.»

«Perquè us heu incorporat en aquesta Universitat, rebeu ara, en nom del seu Claustre, l'abraçada de fraternitat dels qui s'honoren i es congratulen d'ésser els vostres germans i companys.»

10. El nou doctor s'asseu entre les seves acompanyants en el lloc reservat al Claustre de Doctors.

11. El rector dóna la paraula al nou doctor John Brademas, el qual és acompanyat a l'estrada per la catedràtica padrina doctora Mercè Vilanova i la degana de la facultat de Geografia i Història.

12. Intervenció del doctor John Brademas.

13. Un cop acabada la intervenció, la catedràtica padrina i la degana de la facultat de Geografia i Història esperen el doctor John Brademas al peu de l'estrada i l'acompanya al seu lloc.
14. Intervenció del Cor.
15. El rector procedeix al lliurament dels premis extraordinaris del curs 2006-2007 de la Universitat de Barcelona.
16. Lliurament dels premis extraordinaris de doctorat del curs 2006-2007.
17. Discurs del rector.
18. Cant de l'himne *Gaudeamus Igitur* per tots els assistents a l'acte.

GAVDEAMVS IGITVR

Gavdeamvs igitvr
iuuenes dum sumus
Post iucundam iuuentutem
Post molestam senectutem
nos habebit humus (bis).

Vbi sunt qui ante nos
in mundo fuere
Adeas ad inferos
Transeas ad superos
Hos si uis videre (bis).

Viuat Academia
Viuant professores
Viuat membrum quodlibet
Viuant membra quaelibet
semper sint in flore (bis).

18. El rector aixeca la sessió.

DISCURS DE PRESENTACIÓ
DE LA PROFESSORA
MERCÈ VILANOVA

És un honor presentar el Professor John Brademas per al doctorat honoris causa de la Universitat de Barcelona. En la seva personalitat concorren una sèrie de circumstàncies que fan que destaquí com un líder polític responsable, un historiador innovador, i un universitari que ha dirigit els seus esforços a aconseguir una educació de qualitat per a amplis sectors socials. Ha estat elegit dinou vegades membre del Congrés dels Estats Units pel tercer districte d'Indiana i en la seva faceta d'acadèmic ha aconseguït que la Universitat de Nova York ocupés un lloc rellevant en el rànquing mundial d'universitats.

El Dr. John Brademas, nascut el 2 de març de 1927 a Mishawaka, Indiana, es va graduar a l'Institut South Bend Central el 1945. Va servir a la Marina dels EUA entre els anys 1945 i 1946, i va rebre el premi «Veterans National Scholar» per la Universitat de Harvard, on es va graduar. Ha rebut títols honorífics de cinquanta-tres universitats, entre els quals hi ha el títol de doctor en Dret civil per la Universitat d'Oxford. En aquesta ocasió el definien com «el més pràctic dels acadèmics i el més acadèmic dels homes d'acció». Crec que aquesta és una bona síntesi del que serà avui la meua presentació perquè aquestes paraules indiquen bé la dualitat de la seva biografia. És un universitari eminent preocupat per la política educativa i social, i és un polític amb una gran formació acadèmica, cosa que li ha permès treballar insistentment i efectivament per l'elevació del nivell educatiu arreu del món.

El Prof. John Brademas ha rebut moltes altres distincions a més a més del títol de la Universitat d'Oxford, entre elles el «John Gardner Spirit Award» de Common Cause/New York per la seva dedicació al servei públic i com a líder nacional destacat en l'àmbit de les arts i de

l'educació. També ha rebut el «James Bryant Conant Award» pel seu servei a la Comissió d'Educació dels Estats Units, la clau d'or del Congrés nord-americà pel seu suport a la medicina de rehabilitació, i el «Distinguished Service Award» del Council of State Administrators of Vocational Rehabilitation. Vull destacar la condecoració de Caritas per la seva contribució en el camp de les persones mentalment retardades i la condecoració de l'any atorgada per l'Associació de les Humanitats i de l'Educació. L'any 1984, el Dr. Brademas va rebre el premi anual «Hubert H. Humphrey» de l'Associació Americana de Ciència Política, i durant el mateix any, França li va atorgar la «Légion d'Honneur». El 1985 va rebre la medalla d'or anual «Charles Evans Hughes» de la Conferència Nacional de Cristians i Jueus pel seu lideratge coratjós i per la seva manera humanitària de portar a terme els afers cívics.

Brademas ha format part de diverses juntes i comissions nacionals en qüestions que van des de les arts a l'educació superior, la política exterior, el treball i els petits negocis, documents i registres històrics, i ciència, tecnologia i govern. El 2004 fou elegit per a la Junta de Regents de l'Estat de Nova York per l'Assemblea legislativa d'aquest estat i ocupà el càrrec fins a l'any 2007. És director i fundador del Centre per a la Democràcia i la Reconciliació del Sud-est d'Europa, amb seu a Salònica, Grècia. També és membre del Consell d'Administració de l'Anatolia College de Tessalònica.

El Dr. John Brademas va començar la seva carrera política als 28 anys durant els anys cinquanta del segle passat, quan va ser assistent executiu d'Adlai E. Stevenson, i es va fer càrrec de diverses recerques durant la campanya presidencial del 1956. I va esdevenir molt aviat el primer ciutadà americà d'origen grec elegit al Congrés, on ocupà el càrrec de representant dels Estats Units pel tercer districte d'Indiana durant vint-i-dos anys, del 1959 al 1981, els últims quatre anys com a *House Majority Whip*, és a dir que ha estat el diputat responsable de la disciplina del seu grup. Durant la seva estada al Congrés va formar part del Comitè sobre Educació i Treball, on tingué un paper central a l'hora de redactar la major part de la legislació federal relacionada amb assumptes com les facultats i les universitats, serveis per a la gent gran i discapacitats, biblioteques i museus.

Durant aquesta època de la seva vida política també va fer importants aportacions a la Llei per a l'educació primària i secundària de

1965; les lleis per a l'educació superior de 1972 i 1976, centrades en els ajuts als estudiants. I va ser el principal autor de les mesures que van crear l'Institut Nacional d'Educació i l'Institut Nacional per a la Recerca de la Minusvalidesa i de la Rehabilitació.

Vull destacar que va ser el principal autor de la Cambra, de la Llei per a la preservació de materials i registres presidencials de 1974, la qual assegurarà que el Govern federal pogués mantenir els documents i les cintes de la presidència Nixon. No cal dir que tots els historiadors sabem quina és la importància d'aquests documents, anomenats *Fonts orals*, que molts polítics i altres persones voldrien destruir o com a mínim ocultar. Perquè uns volen manipular la memòria i el record dels altres i, sobretot, dels que ja han mort, i uns altres volem interpretar el passat per posar-hi una mica d'ordre i poder afrontar millor el futur. Però sense documents escrits, orals, numèrics o de la mena que sigui no hi ha possibilitat d'historiar, i si mutilem la nostra memòria, la pròpia experiència queda escapçada com un trencacolls sense sentit.

Del 1994 al 2001, el Dr. Brademas, per designació del president Clinton exercí de president del Comitè Presidencial per les Arts i les Humanitats, que elaborà l'informe *Creative America* sobre les maneres de reforçar el suport, privat i públic, per a aquests dos camps. L'any 2005 la Universitat de Nova York anuncià la creació, a la seva Escola de Postgrau de Servei Públic Robert F. Wagner, del Centre per a l'Estudi del Congrés anomenat precisament amb el nom de John Brademas, centre que duu a terme recerca, docència i activitats centrades en el paper del Congrés en la configuració de la política nacional.

A partir del 1981, quan deixa la política com a diputat demòcrata, és nomenat rector de la Universitat de Nova York, i n'ha estat president durant dotze anys. Actualment és president emèrit de la NYU. Durant el seu temps com a rector va liderar el pas d'una universitat regional a una universitat nacional i internacional i va fer que la seva universitat es consolidés com una de les primeres universitats del món, convertint-la en una rival de les universitats de la «Ivy League» com Harvard o Yale. I per aquest fet una enquesta el va designar com «una de les quatre persones més importants de l'educació superior americana».

Durant els anys vuitanta del segle passat, sent l'alcalde de Barcelona el Molt Honorable Sr. Pasqual Maragall i Mira, Antoni Badia Margarit Rector Magnífic d'aquesta casa, i John Brademas Rector de la NYU, es va crear la Càtedra Barcelona-Nova York, amb un programa d'estudis catalans i d'intercanvi universitari entre les dues institucions. Aquest experiment, que va ser la introducció dels estudis catalans a la New York University, possiblement no s'hauria pogut dur a terme sense ell, i avui és impossible d'imaginar la programació entorn d'Espanya a Nova York sense John Brademas i els seus coneixements de la realitat catalana i espanyola. El 1997 va fundar el Centro Rey Juan Carlos I a la Universitat de Nova York, centre que ha constituït una plataforma a les idees de catalans tan diversos, com ara Pasqual Maragall, Mercè Rodoreda o Joan Mirò, entre molts altres.

De 1950 a 1953 Brademas ocupà la beca Rhodes de la Universitat d'Oxford, de la qual va rebre el títol de doctor en Filosofia i Estudis Socials. Ha estat un historiador pioner per la seva metodologia, per l'objecte d'estudi elegit i per la seva anàlisi. És especialment per aquest motiu que, ja fa molts anys, em vaig posar en contacte amb el seu pensament i amb la seva recerca. Em vaig trobar amb un investigador original entre altres raons perquè fins aleshores és a dir el 1953 ningú abans des de l'acadèmia havia fet un estudi en profunditat de l'anarcosindicalisme a Espanya durant la dècada dels anys trenta. Em va interessar especialment la seva recerca sobre el que van significar les sublevacions llibertàries durant la República, i l'abast de la revolució social i econòmica que van representar les col·lectivitzacions. El que més em va atreure i sorprendre va ser que hagués entrevistat persones aleshores encara joves i que havien estat protagonistes dels fets analitzats, persones quasi totes exiliades per haver militat durant la Segona República per un canvi democràtic i després, durant la guerra, contra el franquisme.

Brademas també va entrevistar la majoria d'escriptors que s'havien preocupat per redactar les primeres cròniques de la Guerra Civil espanyola. Entre aquests escriptors famosos va ser decisiva en la trajectòria del jove Brademas el llibre de Gerald Brenan *The Spanish Labyrinth* i, sobretot, la seva relació amb aquest escriptor. Perquè va ser Brenan qui li va aconsellar de tractar el tema de l'anarquisme espanyol i especialment de l'anarquisme català.

Aquests diàlegs amb contingut històric, seguits d'una llarga correspondència amb els testimonis escollits, li van donar d'una manera

directa un coneixement pregon de la nostra realitat social i política, durant uns anys relativament propers a l'esclat de la revolució de l'anarcosindicalisme entre 1930 i 1937. A més a més d'aquestes entrevistes i de la correspondència, la seva obra es recolza en una documentació de primera mà, i en una literatura secundària i periodística de gran abast. Per aquests motius assenyalats tan breument, cal considerar aquesta obra una contribució fonamental a la historiografia catalana del segle vint i un punt de referència cabdal per a tots els estudiosos dels moviments socials i polítics a casa nostra.

Malgrat això, malauradament aquest estudi va romandre inèdit ja que era impossible de publicar a Espanya. Sortosament Joaquín Romero Maura en va descobrir i valorar la importància, ell mateix el va traduir a l'espanyol i va aconseguir que fos publicat per l'editorial Ariel amb el títol *Anarcosindicalismo y revolución en España, 1930-37*. Ha transcorregut més de mig segle des que John Brademas defensà la seva tesi doctoral, però prova del seu rigor és el fet que, encara avui, sigui un punt de referència per a tots els estudiosos de l'anarcosindicalisme durant els anys trenta a Catalunya, i que sigui considerat pels especialistes una fita remarcable de la nostra historiografia. Quan a casa nostra era molt difícil accedir als arxius, massa vegades custodiats per la policia, John Brademas va encetar un estudi rigorós de la revolució social i de la Guerra Civil a Catalunya i a la resta de l'Estat espanyol.

Com el mateix Professor Brademas reconeix, l'haver estudiat a fons un període políticament intens de la història de Catalunya, li va donar una amplitud de mires que ha permès que el seu mestratge arribés fins i tot més enllà del camp de la seva especialitat historiogràfica. Segons ell mateix, l'estudi de la realitat social dels anarquistes el va ajudar a valorar el poder de les idees, i a mantenir una certa distància i un cert escepticisme respecte dels partits polítics. Fa molt poc, en una trobada a Nova York em va reconèixer que mai ha oblidat la màxima del qui va ser, durant la seva primera joventut, el seu mestre, em refereixo al Prof. Reinhold Niebuhr. Algunes de les màximes d'aquest professor són paraules senzilles i plenes de sentit que Brademas té gravades en el seu cor, i que l'han inspirat en la seva carrera política i acadèmica. L'any 1944 Niebuhr va escriure, i amb les seves paraules conclouré la meua presentació: «*Man's capacity for justice makes democracy possible; but man's inclination to injustice makes democracy necessary.*» És a dir: «La capacitat dels homes per a la justícia fa que la democràcia sigui possible, ara bé la inclinació dels homes per la injustícia fa que la democràcia sigui necessària.»

DISCURS DEL PROFESSOR
JOHN BRADEMAS

Rector Magnific,
Dean of faculty of Geography and History

Professor Vilanova, members of the faculty and students of the University of Barcelona, and friends, to receive a *grado honoris causa* from one of the outstanding universities of Europe, indeed, the world, is, of course, profoundly gratifying.

This honor comes from a country, Spain, and a region, Catalonia, to which I have devoted considerable scholarly attention and so is particularly meaningful for me.

You have been told, in the generous words of Professor Vilanova, about my life—my education, my career as a Member of the Congress of the United States and as President of New York University—and of my activities in a variety of organizations dedicated to the arts and the humanities.

But, of course, I am especially appreciative of this honor because of my interest throughout most of my life in Spain and, in particular, Catalonia.

I remind you that my late father was a Greek immigrant, and although my mother was of Scots-English-Irish origin, I was well aware of the importance of my Hellenic origins. My father told his children, “I’ll not leave you much money”—which was true!—“but I will leave you all a first-class education”, and that was true as well and, of course, was the finest legacy of all.

I had the good fortune, as you have been told, of studying at two of the greatest universities in the world, Harvard and Oxford. While in grade school, I read a book about Mayan civilization, a subject that fascinated me. I started learning Spanish, then as a high school senior hitchhiked with a classmate to Mexico and, as a Harvard undergradu-

ate, spent a summer with other college men working in Aztec Indian villages in rural Mexico. I wrote my senior honors thesis at Harvard on the *Sinarquista* movement, a far right-wing peasant movement important in Mexico in the late 1930s and early '40s.

At Oxford, I decided to write a doctoral dissertation on Spain and, by way of preparation, reading the seminal book by Gerald Brenan, *The Spanish Labyrinth*, on the origins of the Spanish Civil War, I learned that Spain was the only country with a mass working-class movement, based not on the ideas of Karl Marx but of Bakunin and Kropotkin, the anarchist theorists.

So I wrote to Brenan, then living in Málaga, to ask his advice on how to go about studying the anarchist movement in Spain. He responded with a lengthy letter, in hand, urging me to get in touch with the headwaiter of a Spanish restaurant in the West End of London, an anarchist, who in turn put me in touch with the headquarters of the *Confederación Nacional del Trabajo*, the anarcho-syndicalist organization, then in exile in Paris. This was in 1952, I remind you, and Franco was in power. I was warmly received by the officials of the CNT in Paris.

Indeed, they arranged meetings for me in Toulouse and Bordeaux with Federica Montseny, the anarchist leader, and José Peirats, the historian of Spanish anarchism.¹

My interviews with Montseny and Peirats were immensely helpful to me and opened doors to others here in Barcelona as well as to an important collection of materials on anarchism in Spain, located in The Netherlands, in Amsterdam, at the International Institute for Social History.

My supervisor when I wrote my dissertation was the British historian of Spain, Raymond Carr.

Here I must note, as you have been told, that my study of the anarcho-syndicalist movement was published, in Spanish, in 1974 in

1. José Peirats, *La CNT en la revolución española*, Ruedo Ibérico, Paris, 1971. The English edition, *The CNT in the Spanish Revolution* was published in two volumes in 2005, edited by Chris Ealham; translated by Paul Sharkey and Ealham; Christie Books; Hastings, East Sussex.

Barcelona, by Ariel, under the title, *Anarcosindicalismo y revolución en España (1930-1937)*. The translation was done by my friend, also a scholar at Oxford, Joaquín Romero Maura, descendant of the respected Spanish leader, Miguel Maura.

I like to say that although I studied anarchism, I did not practice it! For only months after I completed my study and returned from Oxford to my hometown in Indiana, I became the nominee of the Democratic Party for election to Congress from my native constituency. I lost that first race, in 1954, then served on the Presidential campaign staff of Adlai Stevenson in 1956, a year when both Stevenson and I lost a second time. But I ran a third time, and in 1958 was first elected to the United States House of Representatives. I was then ten times reelected and so served in Congress for 22 years.

A member of the Committee with responsibility for writing education legislation, I took part in writing all the laws enacted during those years, 1959 to 1981, during the Administrations of six Presidents—three Republicans: Eisenhower, Nixon and Ford; and three Democrats: Kennedy, Johnson and Carter—laws to assist schools, colleges and universities; students who attend them; the arts and the humanities; libraries and museums; and measures to help children, the elderly, the disabled.

While in Congress, I visited Argentina, Peru, Mexico and Cuba as well as many other countries.

In my last four years on Capitol Hill, I served as Majority Whip, third-ranking Member of the Leadership of the House of Representatives, a responsibility that enabled me every two weeks to join the other Leaders of the Democratic Party in the House of Representatives and Senate for breakfast at the White House with President Jimmy Carter and Vice President Walter Mondale. At those meetings, we talked politics and policy—we were all members of the Democratic Party—and as I am an incorrigible note taker, I took detailed notes of these discussions and later dictated them to my secretary.

So I have a stack of transcripts that I hope to turn into a book, a case study of how an American President deals with Leaders of his own party in Congress.

I'll call it *Breakfast at the White House!*

And, as you know, we've just had elections in my country, so that such a book may have more than passing interest!

You will not be surprised that as a Member of the Democratic Party in my country and, indeed, as a citizen, I rejoice in the election last month of Barack Obama as President of the United States and Democratic majorities in both the Senate and House of Representatives.

Defeated for reelection in Ronald Reagan's landslide victory in 1980, I was shortly thereafter invited to become president of New York University, the largest independent, or private, university in the United States, with some 50,000 students.

Given my background I directed particular attention at NYU—as we call the University—to encouraging the study of other countries, and I established a Center for Japan-U.S. Business & Economic Studies in our School of Business; a Remarque Institute for European and Mediterranean Studies; a Skirball Department of Hebrew and Judaic Studies; with help from the Alexander S. Onassis Foundation, a professorship in Hellenic Studies; and, with funds from CITGO, the U.S. branch of Venezuelan Petroleum, a chair in Latin American Studies in the name of Andrés Bello, the Venezuelan leader and tutor of Simón Bolívar.

A few years ago, in a lecture in Rabat, Morocco, I observed that very few of us in New York City ever meet a Muslim and, I said, so important has Islam become as a force in the world, I thought that at least some universities in the United States should establish programs for Islamic studies—and I'm glad to say that we now have such a Center at NYU.

We also have thousands of students from countries all the over the world attending classes at NYU, and particularly important, New York University now has a number of centers abroad—in London, Paris, Prague, Florence and Ghana—and we have just celebrated the 50th anniversary of NYU in Madrid, an opportunity that enabled me a couple of months ago to have the privilege of an audience with His Majesty, King Juan Carlos I of Spain. We are now opening campuses

in Abu Dhabi, Buenos Aires and Shanghai and before long will do so in Tel Aviv and Mexico.

But, of course, I take particular pride in the creation at NYU of the King Juan Carlos I of Spain Center, a Center for the study of modern Spain, a Center I dedicated just ten years ago in the presence of His Majesty, the King; Her Majesty, Queen Sofía, of the Greek Royal Family; and the then First Lady of the United States, Hillary Rodham Clinton.

Here I note that we have established a foundation to raise funds to support the activities of the Center. I am President of the Foundation; His Majesty, King Juan Carlos, has graciously agreed to serve as Honorary President; Jesús Sainz Muñoz, of Promo Madrid, is Vice President.

In 1983, I had the privilege of awarding an honorary degree to His Majesty and announcing the creation of a professorship in his name under which we have invited leading scholars of modern Spain to lecture at New York University, including Raymond Carr and, among others, Francisco Ayala, José María Maravall, Hugh Thomas, Jon Juaristi, Estrella de Diego, Víctor Pérez-Díaz, Juan Goytisolo and Baltasar Garzón.

The founding Director of the Center was Professor James Fernández, now Acting Chair of the Department of Spanish and Portuguese Languages and Literatures, who served as Director with great dedication from 1995 until 2007; he was succeeded by another outstanding scholar of Spanish culture, Professor Jo Labanyi. I here must also salute the Director of the King Juan Carlos Center Office in Madrid, John Healey, who has known Spain for many years.

Another distinguished leader who has lectured at our King Juan Carlos I of Spain Center is a longtime friend, someone well known to all of you and with whom I met, with his wife, only weeks ago in New York City, the distinguished former Mayor of Barcelona and President of the Generalitat, Pasqual Maragall i Mira. I saw Mayor Maragall, by the way, at the office of the Queen Sofía Spanish Institute, of which I am a trustee, where we were hosted by another friend of many years, the president of the Institute, Inmaculada de Habsburgo.

His contribution to the King Juan Carlos I of Spain Center was consolidated in 1998 when he spent a semester as Distinguished Visiting Fellow at the Center. Under his direction, the Center organized an international symposium, "A World of Cities," attended by mayors and urban practitioners from many countries of Latin America as well as Spain and the United States.

As you can see, my relationship with Catalonia does not end with my study of anarchism. An important chapter of it even revolves around the University of Barcelona, as I shall explain.

When in 1981 I became president of New York University, I was approached by Xavier Rubert de Ventós and the then new Mayor of Barcelona, Pasqual Maragall, together with the Rector of the University of Barcelona, Dr. Antoni Badia i Margarit, and Mary Ann Newman, at the time an NYU graduate student. They all urged me to create the *Cátedra Barcelona-Nova York*, a program of Catalan Studies and educational exchange between our two institutions. The City Hall of Barcelona and the U.S.-Spain Fulbright Commission financed the project.

In the first years of the *Cátedra*, which lasted from 1983 to 1986, NYU hosted, among others, Martí de Riquer, Xavier Rubert de Ventós, Eugenio Trías, Lluís Izquierdo, Pep Subirós, Mary Nash and Jordi Llovet.

Anthony Bonner offered a four-part seminar on Ramoón Llull to coincide with the publication by Princeton University Press of his groundbreaking translation, *Selected Works by Ramoón Llull*. There were also lectures by Miguel Roca, David Rosenthal and, I am pleased to say, Mercèé Vilanova. By the way, I must here note an excellent article by Professor Vilanova, "Anarchism, Political Participation and Illiteracy in Barcelona Between 1934 and 1936", published in the *American Historical Review*.²

The Catalan language classes at NYU also bore fruit. One of the most prominent North American specialists in Catalan art, Professor Robert Lubar of the Institute of Fine Arts at NYU, studied Catalan in his program. He has been the mentor of a generation of Catalan

2. Vol. 97, No. 1 (February 1992)

experts, including two NYU professors, Jordana Mendelson and Miriam Basilio, and the curator of the current exhibition on Joan Miró at the Museum of Modern Art, Dr. Anne Umland. This is the kind of continuity that our Catalan studies programs must seek to establish in the United States.

Two years ago, the office of President Pasqual Maragall of the Generalitat earmarked funds to establish the Catalan Center at New York University through the Institute Ramoón Lull. At that time the Institute also provided funds to teach Catalan language and culture in our Department of Spanish and Portuguese, and continues to do so.

The Catalan Center at New York University, led most ably by Mary Ann Newman, has proved, I must say, to be a dynamic partner in the NYU Center for European and Mediterranean Studies and a close partner of our King Juan Carlos I of Spain Center.

For example, the Catalan Center, organized two years ago, has sponsored the following events:

“A Mediterranean Mirror,” an exhibition of books on Catalan law, an opening attended by the President of the Parliament of Catalonia, the Honorable Ernest Benach, and the Director of the Institut Ramoón Lull, Josep Bargalló.

The Catalan Center has also sponsored a symposium titled, “Exalted by the NewOld, in Love with the OldNew”, to accompany the exhibition at the Metropolitan Museum, “Barcelona and Modernity: Gaudí, Picasso, Dalí”.

The Catalan Center has collaborated as well with the Museum of Modern Art on three different events involving Catalan culture: a Pere Portabella film series; an exhibition on Salvador Dalí, Art and Film; and the current exhibition on Joan Miró.

In September of this year, The Catalan Center also co-hosted a conference on “The New Mediterranean,” in cooperation with the European Institute of the Mediterranean (IEMed), an institution based in Barcelona that promotes research and dialogue on the North-South relationship in the Mediterranean.

Only weeks ago, I add, Professor Vilanova joined us in New York for a symposium on the distinguished Catalan novelist, Mercèdes Rodoreda.

And only last month, by way of illustrating our efforts to cooperate with other relevant organizations, the King Juan Carlos I of Spain Center hosted, with the Abraham Lincoln Brigade Archives, which promotes discussion of the Spanish Civil War, “*La Despedida*”, an event to recall how the people of Barcelona, in October 1938, bade farewell to the volunteers from many nations who came to defend the Republic.

So you can see from what I have told you that our University has made a serious, indeed, deep, commitment to the study of Catalonia and of Spain.

I trust you will understand, therefore, from what I’ve said, why I am so profoundly moved by the honor that the University of Barcelona has done me today.

I accept this honor not solely for myself but for my colleagues at New York University who share my dedication to the study of Spain and the study of Catalonia.

Muchas gracias!

Moltes gràcies!

Rector Magnífic,
Degana de la facultat de Geografia i Història

Professora Vilanova, membres de la Facultat, estudiants de la Universitat de Barcelona i amics: rebre un grau honoris causa d'una de les universitats més excepcionals d'Europa, de fet del món, és, sens dubte, profundament gratificant.

Aquest honor prové d'un país, Espanya, i d'una regió, Catalunya, als quals he dedicat una considerable atenció en el camp acadèmic i, per tant, té un especial significat per a mi.

Les generoses paraules de la professora Vilanova us han assabentat sobre la meua vida —la meua educació, la meua carrera com a membre del Congrés dels Estats Units i com a president de la Universitat de Nova York— i sobre les meves activitats en una sèrie d'organitzacions dedicades a les arts i les humanitats.

Aprecio especialment aquest honor com a fruit del meu interès, durant la major part de la meua vida, per Espanya i, en particular, per Catalunya.

M'agradaria recordar-vos que el meu difunt pare era un immigrant grec i, tot i que la meua mare era d'origen escocès-anglès-irlandès, jo era molt conscient de la importància dels meus orígens hel·lènics. El meu pare solia dir als seus fills: «No us deixaré molts diners» —cosa que fou certa!— «però us deixaré una educació de primera classe», i això també fou cert i, evidentment, fou el llegat més magnífic de tots.

Vaig tenir la bona fortuna, tal com ja us han explicat, d'estudiar en dues de les millors universitats del món: Harvard i Oxford. Mentre anava a l'escola primària, vaig llegir un llibre sobre la civilització maia, un tema que em fascinava. Vaig començar a estudiar espanyol i, més endavant, a l'institut, vaig fer autoestop amb un company de clas-

se fins a Mèxic i, com a estudiant universitari de Harvard, vaig passar un estiu amb d'altres membres de la Universitat treballant a poblats indígenes asteques al Mèxic rural. Vaig escriure la meva tesi de llicenciatura a Harvard sobre el moviment *Sinarquista*, un moviment camperol d'extrema dreta important a Mèxic a finals de la dècada de 1930 i a principis de la dècada de 1940.

A Oxford, vaig decidir escriure una tesi doctoral sobre Espanya i, a mode de preparació, llegint el llibre fonamental de Gerald Brenan, *The Spanish Labyrinth (El laberinto español)*, sobre els orígens de la Guerra Civil espanyola, vaig descobrir que Espanya era l'únic país amb un moviment col·lectiu de la classe obrera que no es basava en les idees de Karl Marx, sinó de Bakunin i Kropotkin, les teories anarquistes.

De manera que vaig escriure a Brenan, que aleshores vivia a Màlaga, per demanar-li consell sobre com estudiar el moviment anarquista a Espanya. Em va contestar amb una llarga carta, on m'instava a posar-me en contacte amb un cap de cambres d'un restaurant espanyol al West End londinenc, un anarquista que al seu torn em va posar en contacte amb l'oficina central de la *Confederación Nacional del Trabajo*, l'organització anarcosindicalista, que aleshores estava a l'exili a París. Això fou el 1952, us ho recordo, i Franco estava al poder. Els dirigents de la CNT a París em van proporcionar una càlida rebuda.

De fet, em van concertar reunions a Tolosa i Bordeus amb Frederica Montseny, la líder anarquista, i José Peirats, l'historiador de l'anarquisme espanyol.¹

Les meves entrevistes amb Montseny i Peirats van ser d'una immensa ajuda per a mi i em van obrir les portes a d'altres aquí a Barcelona, així com a una important col·lecció de materials sobre l'anarquisme a Espanya, situada als Països Baixos, a Amsterdam, a l'Institut Internacional d'Història Social.

Quan vaig escriure la tesi doctoral, el meu director de tesi era l'historiador britànic sobre Espanya, Raymond Carr.

1. José Peirats, *La CNT en la revolución española*, Ruedo Ibérico, París, 1971.

En aquest punt, permeteu-me que us recordi, tal com ja s'ha esmentat, que el meu estudi sobre el moviment anarcosindicalista es va publicar en castellà l'any 1974 a Barcelona, per l'editorial Ariel, sota el títol *Anarcosindicalismo y revolución en España (1930-1937)*. La traducció la va fer el meu amic, també un alumne d'Oxford, Joaquín Romero Maura, descendent del respectat líder espanyol Miguel Maura.

M'agrada puntualitzar que, tot i que vaig estudiar l'anarquisme, no el vaig practicar! Pocs mesos després de finalitzar els meus estudis i tornar d'Oxford a la meua ciutat natal a Indiana, vaig convertir-me en el candidat del Partit Demòcrata a les eleccions al Congrés per la meua circumscripció natal. Vaig perdre aquella primera contesa electoral l'any 1954 i després vaig treballar a la campanya presidencial d'Adlai Stevenson el 1956, un any en què tant Stevenson com jo vam perdre per segona vegada. Però ho vaig intentar un tercer cop i el 1958 vaig ser elegit per primera vegada a la Cambra de Representants dels Estats Units. Vaig ser reelegit deu vegades, de manera que vaig estar al Congrés durant 22 anys.

Com a membre del Comitè encarregat de redactar la legislació sobre educació, vaig participar en la redacció de totes les lleis promulgades durant aquells anys, entre 1959 i 1981, durant les Administracions de sis presidents —tres republicans: Eisenhower, Nixon i Ford; i tres demòcrates: Kennedy, Johnson i Carter. Eren lleis per ajudar les escoles, els instituts i les universitats; els estudiants que hi assistien; les arts i les humanitats; les biblioteques i els museus; i mesures per ajudar els infants, les persones grans i les persones amb minusvalidesa.

Mentre estava al Congrés, vaig visitar Argentina, Perú, Mèxic i Cuba, així com molts altres països.

Durant els meus darrers quatre anys al Capitoli, vaig ser líder de la majoria, el tercer membre en rang dins de la Cambra de Representants, una responsabilitat que em va permetre reunir-me cada dues setmanes amb els altres líders del Partit Demòcrata a la Cambra de Representants i al Senat per esmorzar a la Casa Blanca amb el president Jimmy Carter i el vicepresident Walter Mondale. En aquelles reunions, parlàvem d'idees polítiques i de política —tots érem membres del Partit Demòcrata— i, com que sóc un incorregible anotador,

vaig prendre notes detallades d'aquelles discussions i, més endavant, les vaig dictar a la meua secretària.

De manera que tinc una pila de transcripcions que espero convertir en un llibre, un estudi de cas sobre com un president americà despatxa amb els líders del seu mateix partit al Congrés.

L'anomeno *Breakfast at the White House!* (*Esmorzar a la Casa Blanca!*).

I, com ja sabeu, acabem de tenir eleccions al meu país, de manera que un llibre d'aquestes característiques tindria un interès més que passatger!

No us sorprendreu que, com a membre del Partit Demòcrata al meu país i, de fet, com a ciutadà, m'alegri molt de l'elecció el darrer mes de Barack Obama com a president dels Estats Units, així com de les majories demòcrates tant al Senat com a la Cambra de Representants.

Poc després de ser derrotat a la reelecció en la que fou una victòria aclaparadora de Ronald Reagan el 1980, em van convidar a convertir-me en el president de la Universitat de Nova York, la major universitat independent, o privada, dels Estats Units, amb uns 50.000 estudiants.

Tenint en compte els meus antecedents, a la NYU —tal com anomenem la Universitat— vaig dedicar una especial atenció a fomentar l'estudi d'altres països, i vaig establir un Centre d'Estudis Empresarials i Econòmics Japó-EUA a la nostra Escola de Negocis; un Institut Remarque d'Estudis Europeus i Mediterranis; un Departament Skirball d'Estudis Hebreus i Judaics; amb l'ajuda de la Fundació Alexander S. Onassis, una Càtedra d'Estudis Hel·lènics; i, amb els fons de CITGO, la filial estatunidenca de Petróleos de Venezuela, una Càtedra d'Estudis Llatinoamericans amb el nom d'Andrés Bello, el líder veneçolà i tutor de Simón Bolívar.

Fa uns quants anys, en una conferència a Rabat, Marroc, vaig observar que molt pocs de nosaltres arribem a conèixer un musulmà a la ciutat de Nova York i vaig afirmar que l'Islam ha esdevingut una força tan important al món, que pensava que com a mínim algunes universitats dels Estats Units haurien de crear programes d'estudis

islàmics —i estic satisfet de poder dir que ara ja tenim un Centre d'aquestes característiques a la NYU.

També tenim milers d'estudiants de països de tot el món que assisteixen a les classes de la NYU i és especialment important el fet que la Universitat de Nova York tingui una sèrie de centres a l'estranger —a Londres, París, Praga, Florència i Ghana— i acabem de celebrar el 50è aniversari de la NYU a Madrid, una oportunitat que fa uns mesos em va brindar el privilegi de tenir una audiència amb Sa Majestat el Rei Joan Carles I d'Espanya. Inaugurem campus a Abu Dhabi, Buenos Aires i Xangai i, ben aviat, també ho farem a Tel Aviv i Mèxic.

Però, evidentment, em sento especialment orgullós de la creació a la NYU del Centro Rey Juan Carlos I de España, un Centre per a l'estudi de l'espanyol modern, un Centre que vaig inaugurar fa tot just deu anys en presència de Sa Majestat el Rei; Sa Majestat la Reina Sofia, de la Família Reial Grega; i la que aleshores era la primera dama dels Estats Units, Hillary Rodham Clinton.

M'agradaria esmentar que hem creat una fundació per recollir fons per donar suport a les activitats del Centre. Sóc el president de la Fundació; Sa Majestat el Rei Joan Carles ha accedit gentilment a ser-ne el president honorífic; mentre que Jesús Sainz Muñoz, de Promo Madrid, n'és el vicepresident.

L'any 1983 vaig tenir el privilegi de concedir un honoris causa a Sa Majestat i d'anunciar la creació d'una Càtedra amb el seu nom sota la qual hem convidat especialistes de primera línia d'espanyol modern a fer conferències a la Universitat de Nova York, incloent-hi Raymond Carr i, entre d'altres, Francisco Ayala, José María Maravall, Hugh Thomas, Jon Juaristi, Estrella de Diego, Víctor Pérez-Díaz, Juan Goytisolo i Baltasar Garzón.

El director fundador del Centre fou el professor James Fernández, que ara ocupa la Presidència del Departament de Llengües i Literatures Castellana i Portuguesa, que va ser-ne el director amb una gran dedicació des de 1995 fins al 2007; el succeí en el càrrec una altra excel·lent especialista en la cultura espanyola, la professora Jo Labanyi. En aquest punt també m'agradaria saludar el director de l'oficina del Centro Rey Juan Carlos I de España a Madrid, John Healey, que coneix Espanya des de fa molts anys.

Un altre important dirigent que ha fet conferències al nostre Centro Rey Juan Carlos I de España és un vell amic, algú que tots vosaltres coneixeu molt bé i amb qui em vaig trobar, amb la seva dona, fa tan sols unes setmanes a la ciutat de Nova York, el distingit exalcalde de Barcelona i president de la Generalitat, Pasqual Maragall i Mira. Per cert, que vaig veure l'alcalde Margall a l'oficina del l'Institut d'Espanyol Reina Sofia, al Consell d'Administració del qual pertanyo, on la nostra amfitriona fou una altra amiga de fa molts anys, la presidenta de l'Institut, Inmaculada de Habsburgo.

La contribució de l'alcalde Maragall al Centro Rey Juan Carlos I es va consolidar l'any 1998, quan va passar un semestre com a distingit membre convidat del seu cos docent. Sota la seva direcció, el Centre va organitzar un simposi internacional, «A World of Cities» («Un món de ciutats»), al qual van assistir alcaldes i professionals de l'urbanisme de molts països de Llatinoamèrica, així com d'Espanya i dels Estats Units.

Com podeu veure, la meua relació amb Catalunya no finalitza amb el meu estudi sobre l'anarquisme. Un capítol important fins i tot gira entorn de la Universitat de Barcelona, com ara explicaré.

Quan l'any 1981 vaig ser nomenat president de la Universitat de Nova York, se'm van apropar Xavier Rubert de Ventós i el que després seria el nou alcalde de Barcelona, Pasqual Maragall, juntament amb el rector de la Universitat de Barcelona, el Dr. Antoni Badia i Margarit, i Mary Ann Newman, que aleshores era una estudiant de postgrau a la NYU. Tots em van instar a crear la *Càtedra Barcelona-Nova York*, un programa d'estudis catalans i d'intercanvi educatiu entre les nostres dues institucions. L'Ajuntament de Barcelona i la Comissió Fulbright EUA-Espanya van finançar el projecte.

Durant els primers anys de la *Càtedra*, que va durar de 1983 a 1986, la NYU va rebre entre d'altres Martí de Riquer, Xavier Rubert de Ventós, Eugenio Trías, Lluís Izquierdo, Pep Subirós, Mary Nash i Jordi Llovet.

Anthony Bonner va oferir un seminari en quatre parts sobre Ramon Llull perquè coincidís amb la publicació per la Princeton University Press de la seva traducció pionera *Selected Works by Ramon Llull*. També hi va haver conferències a càrrec de Miquel

Roca, David Rosenthal i, em complau dir-ho, Mercè Vilanova. Per cert, m'agradaria esmentar un excel·lent article redactat per la professora Vilanova, «*Anarchism, Political Participation and Illiteracy in Barcelona Between 1934 and 1936*», publicat a *American Historical Review*.²

Les classes de català a la NYU també van donar els seus fruits. Un dels especialistes nord-americans més destacats en art català, el professor Robert Lubar de l'Institut de Belles Arts de la NYU, va estudiar català al seu programa. Ell ha estat el mentor d'una generació d'experts en català, incloent-hi dos professors de la NYU, Jordana Mendelson i Miriam Basilio, i la comissària de l'actual exposició sobre Joan Miró al Museu d'Art Modern, la Dra. Anne Umland. Aquesta és la mena de continuïtat que els nostres programes d'estudis de català han d'intentar establir als Estats Units.

Fa dos anys, l'oficina del president Pasqual Maragall de la Generalitat va destinar fons per crear el Centre Català a la Universitat de Nova York a través de l'Institut Ramon Llull. En aquell moment, l'Institut també va aportar fons per ensenyar la llengua i la cultura catalanes al nostre Departament de Castellà i Portuguès, i continua fent-ho.

Haig de dir que el Centre Català a la Universitat de Nova York, sota l'hàbil direcció de Mary Ann Newman, ha demostrat ser un col·laborador dinàmic del Centre d'Estudis Europeus i Mediterranis de la NYU i un estret col·laborador del nostre Centro Rey Juan Carlos I de España.

Per exemple, el Centre Català, establert fa dos anys, ha patrocinat els esdeveniments següents:

«A Mediterranean Mirror» (Un mirall mediterrani), una exposició de llibres sobre legislació catalana, a la inauguració de la qual va assistir el president del Parlament de Catalunya, l'Honorable Ernest Benach, i el director de l'Institut Ramon Llull, Josep Bargalló.

El Centre Català també ha patrocinat un simposi sota el títol «Exalted by the New, in Love with the Old» («M'exalta el nou, m'e-

2. Vol. 97, núm. 1 (Febrer 1992)

namora el vell»), per acompanyar l'exposició al Museu Metropolità «Barcelona and Modernity: Gaudí, Picasso, Dalí» («Barcelona i la modernitat: Gaudí, Picasso, Dalí»).

El Centre Català també ha col·laborat amb el Museu d'Art Modern en tres esdeveniments diferents que impliquen la cultura catalana: una sèrie de pel·lícules de Pere Portabella; una exposició sobre Salvador Dalí, art i filmografia; i l'exposició actual sobre Joan Miró.

El setembre d'enguany, el Centre Català també va coorganitzar una conferència titulada «The New Mediterranean» («El nou Mediterrani»), en col·laboració amb l'Institut Europeu del Mediterrani (IEMed), una institució amb seu a Barcelona que fomenta la investigació i el diàleg en les relacions nord-sud al Mediterrani.

M'agradaria afegir que, fa només algunes setmanes, la professora Vilanova va venir a Nova York per assistir a un simposi sobre la distingida escriptora catalana Mercè Rodoreda.

I el mes passat, per tal d'il·lustrar els nostres esforços per col·laborar amb altres organitzacions rellevants, el Centro Rey Juan Carlos I de España, amb els Arxius de la Brigada Abraham Lincoln que promouen la discussió sobre la Guerra Civil espanyola, van presentar «La Despedida», un acte per recordar com, l'octubre de 1938, la gent de Barcelona es van acomiadar dels voluntaris de diverses nacions que van acudir a defensar la República.

De tot el que us he explicat es desprèn que la nostra Universitat ha assumit un compromís seriós i, de fet, profund amb l'estudi de Catalunya i d'Espanya.

Per tant, espero que entendreu, per tot el que he dit, per què em sento tan profundament emocionat per l'honor que la Universitat de Barcelona m'ha atorgat avui.

Accepto aquest honor no només per a mi, sinó també per als meus companys de la Universitat de Nova York, que comparteixen la meua dedicació a l'estudi d'Espanya i a l'estudi de Catalunya.

¡Muchas gracias!

Moltes gràcies!